

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیہ ۱۰۰۰۰۰۰۰ (۶۵)، الق
آیلغی (۳۵) غروشدور .
ممالک اجنبیہ ۱۰۰۰۰۰۰۰ (۱۷)، الق
آیلغی (۹) اراقدر .

اداره خانہ

باب عالی جاہدہ سیدہ دائرہ مخصوصہ

اظہارات

آبونه بدلی پشندر .

§

مملکتہ موافق آثار مع الممنونینہ قبول
اولتور . درج ایدلہ یازیلر اعادہ
اولونماز .

الکتاب

سیرۃ محمدیہ

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی ہفتہ لاق مجموعہ اسلامیہ درہ

واللہ یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول: شرف اریب

اتبعون انھدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۶۵

۲ شوال ۱۳۳۱

پنجشنبہ

۲۲ اگستوس ۱۳۲۹

جلد ۱۰

اظہارات

رسالہ مزین آلمہ فی کونستراک شرطہ
بتون یازیلر ہر ہانکی ر غراط قون
انتباس ولونہ پیلر .

§

مکتوبلرک، امضالرک ضیح و اوقوناقلی
ارلدی و آبونہ صرہ بوسردسی محتوی
بولونسی لازدر .

§

ممالک امدیہ ایچون آبونہ اولالرک
آدرسلریشک فر نسیزبہدہ یاراسی رجا
اولنور .

§

یادہ کوندرلیدیکی رمان نہیہ اثر اولدیغیک
واضحاً پیلدیلسی رجا اولنور .

کوچک کوچک لوحه لر ربط ایتشلر. اکثر زمان کیدر، «یونوغ فراوغ» طاغنه قارشى انلرک برینه اوتوروب او شاعرانه منظره بی تماشا ایدر ایدم .

بکایازیکیز، کمال ممنونیتله ایفاسنه چالیشیریم . «سوزیله بکا قارشى بالدنعات جمیله خاطر سازی کوستردی . خلاصه جزؤداعده بر چوق قارتلر وار ، بر قارتلرک صاحبزندن دایما حرمت، دایما معاونت کوردیم .

فرید

ویانه :

هندستان مکتوبلری :

مرفعیات عثمانیه نیک هندستانه کی انسانی :

بولغارلرک وحشی و خونخوار بر قوم اولدقلرینه آرتق هندستان اهالی وسکانتک همان هر طبقه سنده قناعت کامه حاصل اولمشدر . یونان قرانلک بولغار مظالم و تهمیدیاتی حقتده کی جهان مدینه پروتستو وشکایت ایتمی اوزرینه بوراده کی انکلیز جرائدی [قرمزی چار] - بویوک بویوک - سرلوحه لری آلتنده بولغارلرک وحشت و مظالمی انظار عمومیه به عرض و تشهر ایلهرک افکار عمومیه بی تمامیله بولغارلر علیه چوریمکه هیچ کوجلک چکمدیلر . بولغارستانک ، بولغارلرک محو و انقراضی ، خاک ایله یکسان و نابود اوللری بوراده هر کس صمیم قلبدن آرزو ایدیور . هله بومبای ، دهلی ، کالکوته ، لاهور ، آله آبادده انتشار ایدن انکلیزجه واردو جرائدی هب بر آغزندن عین آهنگ اوزرینه ابتیای مقال ایدوب، عثمانیلرک اولجه وقوع بولان شکایاتلرینک پک بحق اولدیغنی ادله و براهین ایله اثبات ایلورلر . اگر عثمانلی حکومت حاضره سی بوسیره ده اختیار سکوت و بی طرفی ایتسه یدی ، هیچ شبهه اولسون که حال و موقعی، هندستانده خصوصیه هند مسلمانلری نظرنده بوسبوتون غائب ایده چکدی . هر مسلمانک اعماق قلبنده ، عثمانیلرک حربه اشتراکلریله ، بولغارلر علیه حركات عسکریه اجرا - سیچون برحس فوق العاده و بر حرارت غریزه وار ایدی . انکلیز مطبوعاتنک « عثمانیلر اغلب ظن واحتماله کوره بویکنجی بالقان محاربه سی اثناسنده بی طرف قاله جقلردر » بیانات و مطالعه لرندن ، هند مسلمانلری صوک درجه قیزیورلردی . آنلر ، عثمانیلرک فرصتن استفاده ایتلریله بولغار قارشو ایکنجی بر حرب آچلری آرزو ایدیورلردی . حمد اولسون ، بر ایکی کون سوکره آرزولری حاصل اولدی . عثمانیلرک موفقتنی رویت آرائسی خبر ویردکجه عمومیتله هندلیلر ، خصوصیه مسلمانلرک یوزی کولمکه باشلادیغنی کبی ، هندستانده موقه بولنان بز زواللی عثمانیلرکده قیلرنده بی بیان مسرتلر طوغدی . اولجه مغلوبیتمزدن ناشی خلقت یوزینه باقاماز ایکن ، سوکره لری - بوسوک کونلرده - آرزوق شرفزاعاده ایدلش اولدی و خلقت حرمتی قازانه بیلدک . آرتق عثمانیلر حقتده بورا مسلمانلرینک یورکلرنده نه قدر عظیم بر حس حرمت و مودت حاصل اولدیغنی تعریف و تصویر ایدم . هر اوده شنلک ، هر قلوبده شهر آیین، هر یرده شروب شکرله مه توزیع ایدلمکده و جالغیلر چالتمقده در . بونقطه دن حاصل اولان سرور عمومی پک فوق العاده در . مطبوعات اسلامیه نیک بیاناتی هب

اسویچرده دیکر ضابطله برابر بالخاصه صنعت هیکتراشی فوق العاده ترقی ایتش . غایت کوزل حیوان هیکلری یاپیورلر . هله جسامت طبیعیه به قریب آیولر وارکه حقیقی آیودن فرقی یوق . بر کوچک ارسلان هیکلی کوردیم . هیکک حاوی اولدیغنی دقائق صنعت جدا حیرتمی موجب اولدی . قاچ فراتیق دیه صاحبته صوردم . یوز فراتیق دیدی . یوز فراتیق دکل ، بش یوز فراتیق بیله ایدر ایدی . قیشین کویلیلر بو صنعتله مشغول اولورلر ، یابدقاری هیکلری مغازه صاحبزینه پک اوجوز صاتارلر ایتش . فقط دکانجیلر بوسنت سایه سنده چوق پاره قازانیورلر . هر یرده اولدیغنی کبی بورادده تجارت قادیلرک النده . برشی آلتوب پاره سی ویرلدیکی زمان متبسانه بر ادایله «چوق تشکر ایدرم» سوزینی اصلا اوتوبیورلر ؛ انان شی اون ساتمکده اواسه مشتری به قارشو دایما بو صورتله ابراز منتداری ایتدکری کبی دکانلردن هیچ برشی اله دن بیتمسه ینه انسانی نازکانه تشبیح ایدیورلر .

«لوسرن» ده چوق قائدم، اوراده یالکز مشهور ارسلان ایله انک جوارنده کی «پانوراما» بی سیر ایتدم . اسویچره لیلرک یتش بر محاربه سنده فرانسیز یاره لیلرینه قارشو کوستردکری اثر شفقت و انسانیتی مصور اولان بو «پانوراما» حقیقه کوریه چک شی . تصویر ی صکره ؛ چونکه مکتوب چوق اوزایه جق .

«شاهاوزن» ده «رین» نهرینک سقوطنی تماشا ایدرکن یته یارچاتم عاکنی آکدم . اوراده طبیعت اسانه کلش ، صوت بلند ایله شعراوقیور ایدی، نه فائده که بنده اکلایه جق قفا یوق ایدی . سببنی یوقاریده سویلدم .

مویخده حیوانات باغچه سیله موزه لری سیر ایتدم . حیوانات باغچه سی غایت کوزل ایدی . انسان ایچندن چیمتم ایسته میور ایدی . هر حیوانک بیابان وحشته کی، مسکنی، غاری قاید ایتشلر . اجناس مختلفه دن بر طاقم صوقوشلرینک یشادقاری محارک عینی یا عیشله ؛ الحاصل باغچه هم لطافتنه دیووااز بر مسیره، همده بر تاریخ طبیعی درسخانه سی ایدی .

حیوانات باغچه سنده کنج بر آدم یاغ کلوب غایت نازکانه بر صورتده سلام ویردی : استانبولی میسکن، دیدی . اوت استانبولی می، دیدم . کمال صمیمیتله المی صیقدی . و بکا باغچه نیک هر طرفی کزدیردی . بو آدم بکا قارشى اوقدر حرمت، اوقدر محبت کوستردی که تعریف ایدم . کندیسى باویهرالی بر ملازم اول ایتش . فقط او کون سیویل السه کیش ایدی . قارت ویزیت تعاطی ایتدک . بر برمزدن چوق خوشلاندى . پک آرز فرانسیزه بیلور ایدی . مع مافیله بیلدیکی فرانسیزه بنم ایچون یتشدی ده آرتدی بیله . او کون بشقه بر یره کیده چک ایتش . باغچه بی کزدیردی صره ده - آه نه اولوردی . بو کون ایشم اولسه ایدی ده سزه رفاعت ایتسه ایدم؟ دیه بلکه اون دنه بیان تأسف ایتدی . باغچه دن چیتدقدن صکره بی آلدی، سرای قزالی به قدر کوتوردی، ده باشقه یرلرده کوستردی . اوتاک قیوسنه قدر برابر کلدک . اوراده غایت صمیمی و متأسفانه بر صورتده الیمی صیقه رق بندن مفارقت ایتدی . چوق نازک ، چوق تربیه لی برکنج ایدی . بکا چوق حرمت ایتدی .

حرمته استحقاقدن دکل ، فقط اوروبالیلرک تربیه لری اقتضاسندن اوللی که نریه کیتدم ایسه حرمتدن، محبتدن، معاونتدن بشقه برشی کوردم . بوللری بشقه بر مکتوبنده یازارم . هله برلندن ویانه به کلیرکن «پراغ» دن زوجه سیله بر اختیار آدم بیددی . بو آدم بکا اوقدر حرمت، اوقدر محبت ایتدی که تعریف ایدم . کندیسى آرتق ایشدن چکیلمش اختیار اقامت ایتک اوزره ویانه به کیدیور ایدی . دقت خاطر اتمه اسمنی یازدیغنی صره ده اسمنک آلتنه «نلان الی الابد محترم فرید بکی یاد ایده چک، کندیسى به برلکده کچیریلن بو لطیف زمانی اصلا اونوده میه جقدر . » عباره سنی یازدی . ارباب یساردن بر آدم ایتش . اوچ ، درت و اغون ایشاسی وار ایدی . بکا ویانه ده کی آدره سنی ویردی . «آوروپاچه نه زمان بر ایشکز اولورسه

ایچمزده دشمندر :

شونی ده عرض ایده‌یم که ، بزى هند مسلمانلری نظرنده فنا و بجز بکسر گوسترن عثمانلیرده بوسیرده هندستانده بولنمقده و بورا مسلمانلریک فکرینی بزم علیهمزده زهرله مکده درلر . بولردن بری جبل برکت متصرف اسبق بولنوب ، شیمدی متقاعد بولنسان ارناوود محمد علی پاشا نامنده اجهل برحرفدرکه ، اوغلنی غائب ایتدیکنی بهانه ایده‌رک ، بورالره دینجیاک ایچون کلشدر . پاشالق لقبنی حائز و آق صاقلالی بولندیجی جهته هرکسک مرحمتنی جلب ایدوب ، برشی قوبارییور . بوحریفه عثمانلی شهیندر خانه‌سنده تصادف ایتدیکم کبی ، رذالتلریخده بکا خبر ویرن باش شهیندردر . امید ایدرم که صرف دولت و ملته خیرخواهانه اوله‌رق عرض ایلدیکم بومعروضات ، اولیای امورک نظر دقتلریخی جلب ایدرده ایجابنه باقیلیر .

سابق شهرتدرک و راع مراسمی :

بومبای باش شهیندر سابق جعفر بک افندی ، بوراده عثمانلیرک شرفنه طوقونان براویونک سینه‌ماتوغرافده اوینانمشی منع ایتدیکی کبی دیگر شایان اهمیت موفقیته‌لری ده واردر . فقط مساعده‌عالیرله شونی ده عرض ایده‌یمکه اگر محاربه ائناسنده اعانه طویلامق و یاخود خزینه اسهامنی صاتمق ایچون کرکی کبی چالیشه‌یدی بوکون هند مسلمانلردن برایکی میلیون ایرا الده ایدیه بیلیدی . بوخصوصده کی اهلاری جدا شایان تقیددر . بکا قارشو - شخصمه - صوکدرجه لطفکار اولدقلری حالده بو قصورلری تقیدایتمکی ده وجیبه‌دن بیلیرم . بورادن انشاکلری تقرر ایتدیکندن بوهمته ظرفنده (ضیاء الاسلام) انجمن اسلامیسنده - اصناف و دهموقراتلرک قلوبیدر . - مشار الیهک وداعی شرفنه بر متینغ عقد ایدلمش و بر آدرس - نطق وداعی - او قومشدر . نطق فارسی‌الباره اوله‌رق یازلمش وجعفر بک هندستانده کی مدت مأموریتی ائناسنده کندی دولت و ملتیه ؛ اسلامیه ایفا ایلدیکی خدمات برر برر تعداد و بیان ایدلمش و نطق قرأتی بتدکدن سوکره ، برکوموش قوطو دروننه وضعه مشار الیهه ویرلمشدر . انجمن مذکور مثبتیه ریاست ایدن ذات ایله دیگر برایکی کیشی طرفندن نطق ایراد اولنه‌رق باش شهیندرده متابله فارسی‌الباره یازدیغ برتشرنامه‌ی بکا او قومشدر . متینغه ریاست ایدن ذات ، بومبای مسلمانلریک اک بویوک قلوبی اولان (انجمن اسلام) ک رئیس نایمی (محمد حسن مقبه صاحب) حضرتلری ایدی که ، اوچنجی کونی ده جعفر بک شرفنه کندی خانه - سنده براوکه طعاعی ویروب ، بخیده لطفاً دعوته تزل بویورمشدر . بوذاتک بورا مسلمانلری اوزرنده کی نفوذی مه‌مدر . کندیسی ، متدین ، همده ثروت صاحبی اولدیجی ایچون مسلمانلرک حرمتنی قازانمشدر . بونی کورن دورین و عاقبت اندیش انکلیرلر ایسه ، مشار الیهه J. p. Justice Jthe Peace یعنی صلح حاکمکی عنوانی ویرمشدر . شهیندر سابق جعفر بک افندی هر نصلسه هندستان آریستوقراطلریک

عثمانلیرک بلا توقف قرق کلیسا ، ادرنه‌ی ضبط و محاصره وصفیه هجوم ایتلرینه معطوفدر .

بولغار مرخصک استانبولده کی تشبئاتک بوشه چیه‌سیله استانبول محافظلغنه بونقطه‌دن بیان تأسف ایلمی هندستان مطبوعاتک ، بولغارلره استهزا آمیز مقاله‌لر یاغدیرسنه سبیت ویرمشدر . سعید حلیم پاشانک بوخصوصده کی موفقیتی ، مشارالیه حضرتلریک عالم سیاست و دیپلوماسیده یدطولی صاحبی برذات اولدیغنه بورا اهلایسیله اسلاملری نزدنده ثابت اوله‌رق ، انظار مودت و توجه عمومی قازانمشدر . حتی انکلیرجه غزته‌لردن (ذی بومبای کرو نیکل) شرقلیرک ذکا و درایتلردن اوزون اوزادی به بحث ایتدکن سوکره ، عثمانلیر ایچنده صاحب عقل و کیاست ، فطانت و سیاست رجالک چوچه اولدیغندن ده بحث ایده‌رک ، سعید حلیم و عزت پاشالر حضراتی دلیل اولق اوزره اتیان ایلشدر .

عثمانلیرک (میدیه - اینوز) خطنی آشوب ، اوتوز کیلومتر و ده اوتیه کیده بیللمری اوزرینه بوراده حاصل اولان انبساط و مسرت عمومی بک عظیمدر . اسلامی قلوبلرله جوامع و مساجد عثمانلی بایراقلریله دوندلش وهریرده عثمانلی عساکرینک شرفنه ضیافتلر کشیده اولمشدر . هند مسلمانلریک اقصای آمالی ، بزم قوتلی و بربریزله متحد متفق اولمقغزده معطوفدر . بز متین ، قوی اولدجه و شتون قومیه ، ملیه و اسلامیه‌مزی محافظه ایتکه مقتدر بولندجه اقطار اسلامیه‌ده کی شرف و ناموسمز دائماً بوکسک مواقیده کزه‌جک و بوضورتله نفوذیمز آرته‌جقدر . مستغنی بر حالده بولندجه ، بزه عالم اسلامیت هر درلو معاوننده بولنه‌جقدر .

بومبای مجوهرتجارندن وسیلان آطه‌سی اهلیندن (ویل قاسم) نامنده محترم و ثروتی برذات دونکی تلغرافلری او قودقن سوکره ، غزته‌ی آلوب اوتوموبیل ایله بزم بولندیغ هوتله کله‌رک ، تبشیرانده بولندی . بو قدرلده اکتفا ایتیه‌رک ، بخی و عثمانلی شهیندر خانه‌سنک قنچلاری اولان حسن بصری بکی بوکیجه طعامه دعوت ایتشدر . حالبوکه برقاچ کون اول بوذاتک اعاده زیارتنه کیتدیکم ائنده بکادونکی کونده کوستردیکی حرمتک یاریسنی بیله ایتامشیدی . ایشته بوندن آ کلاشیلورکه ، بز کندی مملکت‌مزه کوجلی ، قوتلی و متحد بر حالده یشارسه‌ق دکل هندستانده ، بالعموم مالک اسلامیه‌ده شان و شرفمز آرته‌جق و نفوذمز اوج بالایه واصل اوله‌جقدر .

بورا مسلمانلری ، استقلالیتک قیمتی بزدن‌زاده تقدیر ایدیورلر . بونده ذره قدر شبهه ایدلملیر . زیرا بالطبع بر نعمتی غائب ایدن کیسه ، اونعمتک قدر و قیمتی بیلیر . آنر کندی استقلاللری دن قاجیردقلری جهته بزدن‌دها نضله قیمتی تقدیر ایدرلر . بزرایسه بونعمتک ایچنده یوارلاندیغمز ایچون قدرینی بیلیمورز . « توقدر آب‌چه دانی که درکنار فراتی » .

عمومیتاً توجہ لینی قازانہ میوب ، بالعکس دہموقرآنلرک محبتنی قازانمغہ موفق اولمشدرکہ ، بوندہ شایان تحسین برشیدر .

خلیل خالد بک افندی ایسہ بالاطبع ہر ایک طبقہ نک توجہنی جانب ایتمک ایچون بک متبصرانہ و متیقظانہ طاورامسی لازم کلیرکہ ، آنجق بوصورتلہ موفقیاتہ مظهر اولہ بیلیر .

ہجراز امورالنردہ ہندستانہ ہجراہنک سٹاپانی :

ہجراز وعراقہ حج زیارت ایچون کیدن ہندلیارہ ، مأمورین عثمانیہ طرفندن تسہیلات و حرمت ابراز ایدیور . بالعکس کندیلرینہ ہردرلو تضییقات و مشکلات کوستریلیور . ہلہ ہجازہ کیدن ہجراہی کونلرچہ (قران) قرانتہ خانہ سندنہ آج . بی علاج ، صوسز براقیورلر . اکمکی ، صوبی فاحش دکل ، بلکہ افحش برقیاتلہ صاادیورب ، اورادہ بولنان دووقور و مأمورلر جیلرینی طولدیرمغہ باقارلر . بورذالتلرینی ، فنا معاملاتنی بکا نقل و حکایہ ایدن ذات کندینی بالذات بومعاملاتہ ہدف اولمش و ہر شئی کندی کوزیلہ کورمشدر . بوذات محترم ایسہ بومبای مسلمانلری ایچندہ اک زیادہ ثروت و حرمت صاحبی اولان (سیت حاجی عبداللہ کھندوانی) درکہ ، باش شہبندر جعفر بک افندی بوندہ بوشکا . یترینی درمیان ایشدر .

تحفی شوارسیدرکہ ، قرانہ برمسلمان دووقورک تعیین ایدلامسی یوزندن ، ہند ہجراہ اسلامیہ سی نظرندہ حکومتنیز بک فنا تمیل ایشدر . لمصلحتہ بورالرہ حال حاضر دہ کی کبی برہودی و خرسیتیان دووقوردکل ، آنجق برمسلمان ، ہمدہ طاعات و عباداتنی ترک ایتیمہ جک اولان بردووقور کوندرمک لازمدر . دین مسئلہ سندنہ ہند مسلمانلری بک متعصبدرلر . بوقرانتہ یرندہ دولتتمزک امور صحیحہ سنی تمیل ایدن برخرستیان ویا بر یہودینک علناً شراب ایچدیکی ، مسلمینہ فنا معاملہ دہ بولندیغنی کورن بودین قاردہ شلر مرکز قلبندہ ، بزہ قارشو مودت و توجہ اثری قالیرمی؟ ہیہات!!! بو ایشلردہ نفوذ نظرہ مالک اولان داخلہ ناظری بک افندی بک نظر دقتنی جلب ایدرم . بن بوسوزلری بورادہ کی مسلمانلرک ایلری کلنلرینک رجالری اوزرینہ (سبیل الرشاد) جریدہ اسلامیہ سنہ یازیورم . کندیلکمدن ہیچ برشی علاوہ ایتمک ایستہم . چونکہ کچن مقالہ لرمده بو خصوصہ قصور ایچامش .

دیانتہ بزلر حرمت ایتدجکہ و ضعیف طرفزی یر یوزندہ کی دین قاردہ شلرمزہ کوسترمکجکہ ایلرودہ ہر درلو لطف و معاونت لرینہ مظهر اولہ بیلرز . عکس حالندہ ، بو کبی یا ککش معاملاتدہ بولنورسہق کوندن کونہ نفوذ و حرمتنیز غائب ایدرز .

بورادہ نفوذ و اہمیتلرینی کوسترمک ایچون سائر دولتلرک نہ یولده چالیشدقلرینی عرض ایدرسہم قارئلم بک زیادہ تعجب ایدہ جکدر . بورادہ کی سینما توغراخیلرہ الدن پارہ و یرییورلرکہ کندی دولت و ملتلرینک ایی حرکات و سکنا تلرینی کوسترسونلر . بوش یرہ بر چوق مصرف اختیاریلہ کندی حرب کیلرینی کوندرییورلرکہ ہندلیلر بو آہنین

کتاہلری کورمککہ دولتلری حقندہ معلومات حاصل ایتسونلر . بز ایسہ ہجازدہ ، عراقدہ ہرشی یامغہ و مسلمانلرہ کندی کوزل ادارہ مزی ، نفوذ مزی کوسترمکہ مقتدر اولدیغمز حالدہ دائماعکسنی اختیار ایدیورز . ہجازدہ ، عراقدہ حکومتنیزلہ مأمورلرینک یولسزلقلریلہ فنا معاملاتنی کورن اجنبی تبعہ سی اولان مسلمانلرک اعماق قلبندہ بزم ایچون برحمت اثری قالیمہ جنی طیبیدر .

بنائ علیہ ہجازک قران ، جدہ ، ینبوع مدینہ ، مکہ - نقاط مہمہ سندنہ ہجراہک ہردرلو راحت و استراحتلرینی تأمین ایلہ کندیلرینی ہر درلو تعدی و تجاوزدن مصون بولندیرمق اسبابنک جدا استکمالنہ حکومتنیزلہ مأمورلر مز طرفندن ہمت و جدیت کوسترملیدرکہ ، بو وسیلہ ایلہ مسلمانلری جلبہ مقتدر اولہم . مملکتلرینہ عودت ایتدکلرندہ بزدن ایی سوباسونلر . بزم ادارہ آدمی اولدیغمز مدح ایتسونلر . شیمدی ایسہ ہب فنا لغمزنی ، فنا معاملاتنیزنی ، مأمورلر مزک ارتکابنی سوبلیورلر . بو سوزلرلہ نفوذ مزنی کلیاً غائب ایدیورز؟ بو مقصد مقدسی تأمین ایچون حکومتنیز بر آاز پارودہ صرف ایتسہ زبانی یوقدر . ہند متنفذانی بکا دیورلرکہ : بزدن بر ویرکو آلیکز . ہجازہ کیدنلر بو پارہ بی سزہ کندی ایستک و آرزولریلہ ویرمکہ حاضردرلر . بو پارہ لری دہ دونامیہ حصر ایدیکز . او وقت آاز زماندہ بزدن آلدیغکز پارہ لہ ہر سنہ کوزل بر ایکی درہ دنوت انشاسیلہ اسلامک رفعت و شوکتی مستقبلہ محافظہ ایدہ بیلرسکز .

فقط ہجراہک راحتنی تأمین ایدہ جک اولان مأمورلر ہب سچمہ اولمیدرلر . لسانہ ، عرف و عاداتہ واقف اولمیان مأمورلرک حسن یتلرندن استفادہ ایدلر . بالعکس ایلمک یرینہ فنالق حاصل اولور .

دونامنا جمعیتی بو ایشہ تثبت ایدرسہ ، ظن ایدرمکہ بر چوق پارہ قازانہ بیلیر . فقط حکومتلہ برابر بو جمعیت بک اوزون اوزادی بہ قونوشوب ہر شئی حل و آسویہ ایتلیدرکہ ، اوافق بر یولسزلق ، یاخود سوء تفہم ، صوکرہ تلافیسی غیر قابل حاللرہ سیبت ویریر . بودیدیکم اصلاحاتی حکومت یاپسہ ، دکل یالکز ہجراہ وزوار اسلامیہ نک توجہنی قازانہ جق ، بلکہ عراقدہ و ہجازدہ بولنان دول اجنبیہ قونسلوسلرینک دہ نفوذنی بردرجہ یہ قدر تحدید ایتش اولہ جتدر .

ہندستاندہ کی انکلیزلر ، کوندن کونہ ہجاز بوللرینی ہند مسلمانلرینک - ہجراہک - یوزینہ قیامق ایستیورلر ، کندیلرینہ خطوہ باشندہ مشکلات چیقاریورلر . ہجازہ حج ایچون کیتک ایستیانلرہ ویربلان پسپورٹک ظہرندہ ، انکلیزجہ ، عربی ، اردو لسانلریلہ برچوق شرائط کوستریلیورکہ ، بو شرائطی حائر و جامع اولمیانلر ، ہجازہ کیدہ منزلر . حکومت آنلری بولچاقدن منع ایدیور .

پسپورٹ ظہرندہ یدی مادہ محرردرکہ ، اک مہملرینی ترجمہ ایدیورم : (برنجی مادہ) ہجازہ کیتک ایستیان حاجی اصحاب جرائمدن ، مہملردن ، حالی ، وقتی ایی وجہ کیتکہ مستطیع اولان کیمسہر اوللی و کندیسنی ادارہ ایدہ جک قدر پارہ سی اولمیدر . چونکہ ہجازدہ پارہ سز قالیرسہ ، حکومت عثمانیہ آنی